

CENTENARUL CORULUI „GHEORGHE DOBREANU” AL VECHII CATEDRALE „SF. GHEORGHE” DIN CARANSEBEȘ

CENTENARY OF THE „GHEORGHE DOBREANU”
CHOIR OF THE OLD „ȘT. GEORGE” CATHEDRAL
IN CARANSEBEȘ

Prof. univ. dr. Dumitru JOMPAN

Abstract: The „Gheorghe Dobreanu” Choir of the Historic Cathedral of Caransebeș was founded in 1924, and on October 29, 1924, the choir gave the responses at its first Divine Liturgy on the occasion of the birthday of King Carol II of Romania. Several conductors were present at the helm of the choir, taking into account its long period of existence. Among them were cultural personalities such as Prof. Antoniu Secvens, Prof. Constantin Vladu, Prof. Petru Bancea, Prof. Dimitrie Cuzma, Prof. Emil Rădescu, Prof. Gheorghe Dobreanu, Prof. Carmen Cioablă, Prof. Dumitru Jompan and Prof. Maria Ponețchi. For 21 years, from 1975 to 1996 the choir was conducted by Prof. Gheorghe Dobreanu. Due to this fact and because he left a strong impression and artistic legacy, this religious music ensemble took the name of „Gheorghe Dobreanu” Choir of the Historical Cathedral of Caransebeș.

Keywords: Banat, choral activity, Caransebeș, historical cathedral, Gheorghe Dobreanu

Data înființării corului este, ca în mai toate cazurile, controversată. Pentru necunoscătorii izvoarelor autentice ea se confundă cu cea a *Reuniunii de Cântări și Muzică* (1877), ca și cum aceste coruri nu ar fi fost două entități muzicale separate, ci una singură.¹

Adevărul este altul. În anul 1924, datorită suprasolicitării *Reuniunii* mai sus amintite, în duminici și sărbători, mai ales în afara orașului, Consiliul Parohial al *Catedralei* a decis crearea unui cor propriu, capabil să dea răspunsurile la Sfânta Liturghie de câte ori i va fi nevoie. Cine altul decât **Antoni** **Sequens** putea primi această însărcinare? Cum însă muzicianul nu s-a putut implica în rezolvarea unui astfel de deziderat, l-a numit pe unul dintre discipolii săi, **Constantin Vladu**, student în teologie.

Formația, una dintre cele mai vechi alcătuirii muzicale din Caransebeș, a demarat prin colaborarea doamnelor și domnișoarelor din „*elita orașului*”, „*clericilor*” de la Academia Teologică, medicilor, avocaților, ofițerilor și funcționarilor. Astăzi ființează ca un cor al pensionarilor.

Din documentele consultate, corul a fost alcătuit dintr-un număr fluctuant de interpreți: nu mai puțin de 50 (1933) și nici mai mult de 80. Cum în cafasal *Catedralei* „**Sf. Gheorghe**” din Caransebeș nu încap mai mult de 50 de persoane, numărul de 80 de coriști este exagerat și deci inexact. Ansamblul la care ne referim nu a cântat în naos sau în pronaos decât în iarna anului 1999 cu prilejul concertului de colinde împreună cu: *Corala „Antoni Sequens”* a *Căminului Cultural „George Suru”*, *Corul Bisericii Ortodoxe* din **Petroșnița**, *Corul „Timotei Popovici”* al *Seminarului Teologic „Ioan Popasu”* și *Grupul Vocal al Clubului Copiilor*, când nu a depășit a treia parte din totalul de 150 de interpreți. Sub aspect calitativ, membrii *Corului Catedral* se clasifică astfel: **coriști activi: docți, semidocți, sfertodocți muzicali**, aceștia din urmă fiind căutători ai scaunelor „*de ședere*”. Ei au adus, fără sau cu bună știință, corul în situații de multe ori penibile care se justifică într-un fel prin media de vârstă foarte ridicată (54 de ani și, nu numai). Corul a fost instruit și condus succesiv sau simultan de următorii dirijori: **Petru Bancea** (1936-1937), preot-profesor, **Onița Bodea** (1997-), medic generalist, **Alexandru Buțiu** (1944-), profesor, **Dimitrie Careba** (1947-1948), laborant, **Carmen Cioablă** (1997), profesor, **Dimitrie Cușma** (1938), profesor, **Gheorghe Dobreanu** (1975-1996) profesor, **Traian Jiva** (1997-), medic stomatolog,

¹ Dumitru JOMPAN, *Coruri și fanfare din Banat. Caraș-Severin*, Editura Mirton, Timișoara, 2003, p. 63-67.

Dumitru Jompan (id), profesor, **Ioan Manole** (1939-1949), căpitan, **Emil Rădescu** (1946), profesor, **Mihai Retezan** (1924), „candidat de preoție”, **Antoniou Sequens** (1924-), profesor, **Ionel Tutunariu** (1930-1959), „dirijor de ocazie” și **Constantin Vladu** (1924-), preot-profesor.

Corul și-a însușit un repertoriu din muzica *sacră*, practică în bisericile noastre: **Mihail Bârcă**: *Noi umblăm și colindăm*, **Ion Borgovan**: *Colind*, **Gheorghe Budiș**: *Cântec de Crăciun*, **Ion D. Chirescu**: *Bună dimineața la Moș Ajun și Cămara Ta*, **Gheorghe Cucu**: *Am plecat să colindăm, La Râul Babilonului, O minune, Pe Tatăl și Sfânt*, **Dimitrie Cușma**: *Trupul lui Hristos*, **Gheorghe Dima**: *Cuvine-se, De Tine se bucură, Imnul Intrării în biserică și Râul Babilonului*, **Gheorghe Dobreanu**: *Asta-i sara, Bine este cuvântat, Cămara Ta, Ce este omul, Colindăm noi, colindăm, Cuvine-se cu adevărat, Doamne, a Tale cuvinte, Doamne, înaintea Ta, Doamne, unde voi să fug?, Iată mirele, Împăratul cerurilor, În oraș, În Vîfleem, La Râul Babilonului, Mare minune, Nădejdea mea, Ochiul inimii mele, Ostenit-am, Până când, Doamne, Pleacă Doamne urechea Ta, Ridica-voi ochii mei la Ceruri, Sfinților mucenici, Stăpână, Stăpână, Steaua sus răsare, Taina Creștinătății, și Trei păstori*, **Sabin V. Drăgoi**: *Acestea zice Domnul, Pre Tine Te laudăm și Sfânt e Domnul*, **Mircea Emandi**: *Spre Tine, Doamne*, **Gheorghe Firca**: *Scoală, gazdă*, **Ioana Ghica-Comănești**: *Lăsați pruncii să vie la mine*, **Cornel Givulescu**: *Măruț, margaritar*, **Francisc Hubic**: *Floricea*, **Dumitru G. Kiriac**: *Hristos a înviat, O, ce veste, Plecarea magilor, Pre Tine*, **Nicolae Murgu**: *Cu noi este Dumnezeu*, **Gheorghe Mandincevski**: *Și era la ora a șasea*, **Gavriil Musicescu**: *Acum slobozește, Concert religios, Doamne, buzele mele, La Râul Vavilonului, Mărește, și Pogorârea Sfântului Duh*, **Ion Podoleanu-Gheorghe Dobreanu**: *Hristos a înviat*, **Timotei Popovici**: *Hristos a înviat, Praznic luminos*, **Ciprian Porumbescu**: *Adusu-mi-am aminte, Tatăl nostru*, **Ion Runcu**: *Iată, Mirele vine*, **Antoniou Sequens**: *Aproape este Domnul, Rugăciune, Sfânt*, **Ion Vidu**: *Mântuire*, **Isidor Vorobchievici**: *Lăudați pe Domnul*.

Iată și componentele profane ale repertoriului: **Augustin Bena**: *Suspine*, **Ioan D. Chirescu**: *Mândrulița de la Ramna*, **Gheorghe Cucu**: *Haz de necaz, Lângă leagăn și Om fără noroc*, **Dumitru Cușma**: *Închinare generalului Ioan Dragalina*, **Gheorghe Dima**: *În zadar alerg pământul*, **Sabin V. Drăgoi**: *Bănățana, Doină și Idilă bihoreană*, **Eduard Hübschi**: *Imnul Regal*, **Dumitru G.**

Kiriac: *Imn de încoronare*, **Juarez Movilă:** *Bătuta*, **Iacob Mureșianu:** *Brumărelul*, **Nicolae Oancea:** *Cântec de leagăn*, *Omul când e năcăjit și Pădure, soră, pădure*, **Ioachim Perian:** *Mă suii în deal la cucă*, **Ciprian Porumbescu:** *Pe-al nostru steag*, **Antoniou Sequens:** *Badea, Când răsare luna-n prag, Dorul, Mândruța și S-a dus iarna*, **Iosif Velceanu:** *Cimpoiașul și Vin, fetiță*, **Ion Vidu:** *Creangă ruptă, Hai, frați!, Ilenuța, Marșul lui Mihai eroul, Moșul la drum, Negruța, Peste deal și Răsunetul Ardealului*.

Bucățile corale din literatura muzicală universală nu s-au bucurat de o valorificare asemănătoare din varii motive, dar nici nu au lipsit din concertele religioase: **Al. Arhangelsk:** *Către Tine Doamne*, **Johann Sebastian Bach:** *Patimile după Matei*, **Dimitri Bortneanski:** *Aceasta este ziua și În casa Tatălui meu*, **P. G. Cesnokov:** *Crezul*, **Vasilievici D. Davâdov:** *Cerurile spun*, **Charles François Gounod:** *Ave Maria*, **Georg Fr. Händel:** *Aleluia, din Oratoriul „Messias”*, **Gavriil Lamakin:** *Pre Tine*, **V. Makarov:** *Îngerul a strigat*, **J. Noyoh:** *Îngenunchiați, popoare*, **Yanis Niedermayer:** *Tatăl nostru*; și nici din cele desfășurate în afară de zidurile lăcașurilor de cult: **Felix Mendelsohn- Bartholdy:** *Cântecul ciocârliei*, **François A. Gevaert:** *Păstorița*, **? Petrella:** *Târgul din Pompei și Cor din opera „Jona”*, **Robert Schumann:** *Cor din opera „Viața țiganilor”*, **Giuseppe Verdi:** *Cor din opera „Ernani”*.

Din mulțimea soliștilor am reținut numele artistei amatoare **Eva Cioroianu** supranumită „**Trâmbița lui Dumnezeu**”, al tenorului **Ionel Tutunariu** cu vocea sa de un „*lirism rafinat*”, ale bașilor: **Alexandru Bocșianu**, cu o intonație „*netă și precisă*”, **Alexandru Buțiu**, „*profund pedalist*” și **Vichentie Ștefănescu**, a cărui „*nuanță dulce țărănească*” era atât de evidentă.

Mărturie a unei intense activități artistice stau nenumăratele evenimente desfășurate cu participarea nemijlocită a corului. Ne vom opri doar asupra celor mai importante, din perioada de început: primirea Corului „**Doina**” din **Turnu Severin** (1932); punerea primei pietre la fundamentul *Internatului Liceului „Traian Doda”* (1934); Sfințirea *Capetei din Cimitirul Eroilor* (id.); vizita *Majestății Sale Regelui Carol al II-lea* (1934, 1937 1938); dezvelirea *grupului statuar* în memoria **Generalului Ion Dragalina** (1943).

Între anii 1931-1935, **Corul Catedral** a colaborat la peste 130 de acțiuni culturale din oraș și din afara acestuia.

La fel de numeroase au fost și deplasările corului care a cântat în „*zecile de altare cuprinse între Timiș și Dunărea Albastră*”. O astfel de „*propagandă religioasă*” avea menirea să readucă în sufletele credincioșilor, „*în vremuri de dezechilibru moral și material*” încrederea în ziua de mâine. Enumerăm cele 78 de localități unde *Corul Eparhial al Catedralei „Sfântul Gheorghe”* a înălțat imnuri de slavă lui Dumnezeu: **Abrud** (1986). **Ada-Kaleh** (1933), **Aiud** (1990) **Alba Iulia** (1982, 1991). **Apadia** (1934, 1938). **Arad** (1935, 1940, 1990, 1994), **Baia Mare** (1991), **Băile Felix** (1991), **Băile Herculane** (1933, 1934, 1979, 1996), **Becicherecul Mic** (1932), **Bistrița Năsăud** (1985), **Bocșa** (1930, 1931, 1933), **Borlova** (1933, 1937, 1947), **Brebu** (1938), **Buchin** (1930, 1933), **Buziaș** (1930, 1931), **Cazane** (1933, 1977), **Căciulata** (1989, 1995), **Călărași** (Basarabia 1999), **Călimănești** (1989), **Chișinău** (1999), **Cireșa** (1934, 1938), **Cluj-Napoca** (1990), **Constantin Daicoviciu** (Căvăran-1948), **Cornea** (1933), **Craiova** (1988), **Curtea** (1931, 1933), **Curtea de Argeș** (2000), **Dalci** (1934), **Domașnea** (1933). **Eșelnița** (1933), **Făget** (1930, 1931, 1933), **Glimboca** (1932, 1933, 1938, 1948), **Huși** (1999), **Iaz** (1933, 1948), **Ineu** (1994), **Ip** (1990), **Lancrăm** (1990), **Lipova** (1992), **Lugoj** (1933, 1934, 1935, 1940, 2001), **Macoviște** (1933), **Marghita** (1990), **Margina** (1938), **Marila** (1933), **Măru** (1934, 1938), **Moldova Nouă** (1933), **Obreja** (1937), **Ohaba-Bistra** (1932), **Oradea** (1990), **Oravița** (1933), **Orăștie** (1980, 1990, 1997), **Orșova** (1933, 1934, 1935, 1977, 1995), **Oțelu Roșu** (Ferdinand - 1933, 1938), **Păltiniș** (Valea Boului 1932, 1933), **Pietroasa** (1931), **Poiana Buchin** (id.), **Prisaca** (1933), **Reșița** (1933, 1943), **Râmnicu Vâlcea** (2000), **Românești** (1931), **Rusca Teregova** (1934, 1938), **Sarmisegetusa** (1990, 1999), **Satchinez** (1998), **Satu Mare** (1990, 1991), **Săpânța** (1990, 1991), **Sebeș** (1990), **Sighet** (id.). **Suceava** (1999), **Teregova** (1934, 1938). **Timișoara** (1936, 1940, 1962, 1966, 2001), **Turda** (1990), **Turnu Ruieni** (1933, 1934, 1937). **Turnu Severin** (1940), **Valea Bistrei** (1938); **Varadia** (1933), **Zăguzeni** (1933, 1990), **Zervești** (1934, 1937) și 34 de mănăstiri: **Agapia** (1976, 1999), **Arbore** (1999), **Arnota** (1998), **Bistrița** (1998, 2000), **Bogdana** (1999), **Curtea de Argeș** (2000), **Dintr-un Lemn** (id.), **Dragomirna** (1999), **Gârbovăț** (Basarabia - 1999). **Govora** (2000), **Hârjauca** (Basarabia - 1999), **Horezu** (1986, 1998), **Humor** (1999), **Izvorul Miron** (Românești 1931). **Izvor** (Bocșa id.). **Lainici** (2000), **Moldovița** (1976, 1987, 1999), **Nicula** (1999), **Piatra Scrisă**

(Armeniș - 1931- 1934), **Polovragi** (1998), **Prislop** (1990), **Putna** (1976, 1987, 1999), **Secu** (1999), **Sfânta Ana** (Orșova 1996), **Sfântul Ioan Botezătorul** (Târgu Cărbunești - 1999), **Sfânta Treime** (Turceni id.), **Sihăstria** (1999), **Strâmba** (2000), **Strehaia** (1999) **Sucevița** (1976, 1987, 1999), **Tismana** (1988 1998), **Văratec** (1976, 1987, 1999), **Vodița** (1999) și **Voroneț** (1976 1987, 1989). În cele 112 biserici și mănăstiri corul a descins de 238 de ori.

Perioada din timpul și de după războiul al II-lea mondial (1940-1947) a fost acoperită de *un dublu cvartet vocal*. În anul 1949, și nu numai atunci, corul și-a întrerupt activitatea.

Cuvintele de laudă adresate coriștilor și dirijorilor formației cu privire la repertoriu și procesul interpretării au curs pe masa cercetătorului precum cele mai alese bunătăți din Cornul abundenței. Nu le vom cita aici din motive deja cunoscute, cu excepția unui fragment de cronică în legătură cu Sfânta Liturghie săvârșită în *Capela Penitenciarului* în așteptarea *Nașterii lui Iisus* (1933): „*bărbați și femei care prin nechibzuința lor s-au făcut <<robi>> semenilor; liberi sau în lanțuri, după grozăvia păcatului și greutatea ispasei și-au părăsit pentru câteva momente celulele, venind să primască mângăere de la altarul Domnului. Privirile le sunt obsedate parcă de imaginea faptelor ce le-au săvârșit; ascultă extaziați, cântările bisericesti. Apoi ochii multora s-au umplut de lacrimi. Sunt lacrimile fierbinți ale pocăinței în care se topesc regretele faptelor nesăbuite. Dincolo de lacrimile pocăinței, în suflet se cristalizează lujerul virtuți[e]i, care fecundat mai departe de învățăturile evanghelice, crește stufos în fapte bune...*”²

Astăzi corul continuă tradiția sub îndrumarea competentă a prof. Maria Ponetchi.

La ceas aniversar, unul dintre foștii dirijori, urează din suflet coriștilor săi „**La mulți ani! La mulți ani și dirijorului coriștilor! Multe împliniri muzical-religioase!**”

---

² Dumitru JOMPAN, *Corul Catedralei „Sf. Gheorghe” din Caransebeș: 77 de ani (1924-2001)*, (de la Constantin Vladu la Dumitru JOMPAN), Editura Diecezană, Caransebeș, 2008.